

ONTHEFFINGSAANVRAAG SOORTBESCHERMING GGNETTERREIN APELDOORN

Wet natuurbescherming

5 OKTOBER 2017

Contactpersonen

C.E. ONNES MSC
Adviseur ecologie

T +31627060817
E cors.onnes@arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 63
9400 AB Assen
Nederland

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Leeswijzer	5
2	JURIDISCH KADER	6
2.1	Algemeen	6
2.2	Categorieën	6
2.3	Verbodsbepalingen	7
2.4	Gedragcodes, vrijstellingen en ontheffingen	7
3	PLANGEBIED EN INGREEP	10
3.1	Ligging plangebied	10
3.1.1	Beschrijving plangebied	13
3.2	Voorgenomen ingreep	16
3.2.1	Aanleiding	16
3.2.2	Wijze van uitvoering	16
3.2.3	Reikwijdte effecten	18
4	VOORKOMEN BESCHERMDE SOORTEN	19
4.1	Inleiding	19
4.2	Methode onderzoek	19
4.3	Resultaten	20
5	EFFECTBESCHRIJVING EN TOETSING	25
5.1	Effectbeschrijving	25
5.2	Toetsing	26
5.3	Vrijstellingen en gedragscode	27
5.4	Mitigerende en compenserende maatregelen en zorgplicht	27
6	CONCLUSIES EN VERVOLG	29
6.1	Effectiviteit maatregelen	29
6.2	Ontheffingsaanvraag	29

6.2.1	Alternatieven studie	29
6.2.1.1	Locatieafweging	29
6.2.1.2	Werkwijze	31
6.2.1.3	Planning	32
6.2.2	Wettelijke belangen	32
6.2.3	Gunstige staat van instandhouding	34
6.2.4	Aan te vragen ontheffing	35
7	BRONNEN	36

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Het Centraal Orgaan Asielzoekersopvang (COA) is voornemens diverse gebouwen op het GGnet terrein aan de Deventerstraat te Apeldoorn te renoveren en geschikt te maken voor bewoning. Uit een Quicksan soortbescherming van Arcadis (2017) in het voorjaar van 2017 bleek dat met de voorgenomen werkzaamheden mogelijk effecten optreden voor vleermuizen en vogels met jaarrond beschermde nesten (huismus en gierzwaluw). Om te bepalen of er echt effecten optreden was nader onderzoek naar deze huismus, gierzwaluw en vleermuizen noodzakelijk. In opdracht van het COA is vervolgens soortgericht onderzoek uitgevoerd. Het kader van deze toets werd gevormd door de Wet natuurbescherming (Wnb). Deze wet is op 1 januari 2017 in werking getreden en vervangt onder meer de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet. Uit dit onderzoek bleek dat verblijfplaatsen aanwezig waren van laatvlieger, gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis in het plangebied. Dit rapport gaat in op het nader onderzoek (methodiek, resultaten, effectbeoordeling) en de benodigde stukken voor een ontheffingsaanvraag bij het bevoegd gezag (alternatieven overweging, belangen, staat van instandhouding, mitigatie etc.).

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is het juridisch kader voor onderliggende natuurtoets kort beschreven. Hoofdstuk 3 geeft een beschrijving van het plangebied en de voorgenomen ingreep. In hoofdstuk 4 zijn de methode van het uitgevoerde onderzoek en de resultaten hiervan opgenomen. Hoofdstuk 5 bevat de effectbeschrijving en toetsing van effecten aan de Wet natuurbescherming (Wnb). In hoofdstuk 6 is de conclusie opgenomen en de benodigde argumentatie voor een ontheffingsaanvraag met betrekking tot de Wet natuurbescherming.

2 JURIDISCH KADER

2.1 Algemeen

De Wet natuurbescherming (Wnb) is op 1 januari 2017 in werking getreden. De wet is in de plaats gekomen van de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De wet is ingedeeld in hoofdstukken en kent een algemeen deel (hoofdstuk 1), delen over Natura 2000-gebieden (hoofdstuk 2), soorten (hoofdstuk 3), houtopstanden, hout en houtproducten (hoofdstuk 4), verder delen die gaan over vrijstellingen, beschikkingen en verplichtingen (hoofdstuk 5), financiële bepalingen (hoofdstuk 6), handhaving (hoofdstuk 7), overige bepalingen (hoofdstuk 8) en tot slot een beschrijving van het overgangsrecht (hoofdstuk 9) en een beschrijving van de wijziging van overige wetten (hoofdstuk 10). In navolgende paragrafen is een samenvattende beschrijving van de voor dit rapport relevante delen van de wet gegeven. Artikelen van de Wnb waarnaar wordt verwezen zijn opgenomen in Bijlage A.

De Wnb kent een algemene zorgplicht. Deze houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen om schade aan soorten te voorkomen, ook voor soorten die niet beschermd zijn ([art 1.11, lid 1](#)). Dit houdt in ieder geval in dat handelen of nalaten van handelen dat schadelijk kan zijn zo veel mogelijk achterwege gelaten dient te worden ([art 1.11, lid 2](#)). Deze algemene zorgplicht geldt altijd en overal, met slechts als uitzondering handelingen die op grond van de Visserijwet worden uitgevoerd ([art 1.11, lid 3](#)).

2.2 Categorieën

De wet maakt onderscheid in drie categorieën van beschermde soorten, namelijk:

- Soorten Vogelrichtlijn (Wnb paragraaf 3.1)
- Soorten Habitatrichtlijn (Wnb paragraaf 3.2)
- Andere soorten (Wnb paragraaf 3.3)

Soorten Vogelrichtlijn

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn zijn in Nederland beschermd. De soorten van artikel 1 van Vogelrichtlijn zijn alle vogelsoorten die op het Europese grondgebied van de lidstaten van de EU voorkomen. Het deel daarvan dat van nature in Nederland voorkomt, is dus beschermd ([art. 3.1 lid 1](#)).

Soorten Habitatrichtlijn

In deze categorie vallen alle in het wild levende dieren zoals genoemd in:

- bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn,
- bijlage II bij het Verdrag van Bern of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bonn; ([art. 3.5 lid 1](#))

en (in hun natuurlijke verspreidingsgebied) planten van soorten, genoemd in:

- bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bern; ([art. 3.5, lid 5](#))

In Bijlage B is een lijst opgenomen van de soorten die bij deze categorie horen. Het gaat hierbij dus om meer dan alleen de soorten van de Habitatrichtlijn (namelijk ook soorten van de conventies van Bern en Bonn). Omdat echter in de Wnb paragraaf 3.2 “soorten Habitatrichtlijn” als titel heeft, wordt dit ook hier zo gebruikt om deze groep van beschermde soorten aan te duiden.

Andere soorten

Naast de soorten waarvan de bescherming op Europees niveau verplicht is gesteld, is er ook een aantal soorten op nationaal niveau beschermd. Dit is dus een “nationale kop” op de Europese bescherming. Het gaat hierbij om soorten die zeer zeldzaam en/of bedreigd zijn, en waarvan het duurzaam voortbestaan niet is verzekerd als geen beschermingsmaatregelen worden getroffen. De soorten waar het om gaat zijn opgenomen op de bijlage bij de wet ([art. 3.10, lid 1 onder a en c](#)). Deze lijst is opgenomen als Bijlage B.

2.3 Verbodsbepalingen

Ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen ([art. 3.1 lid 1](#)), het opzettelijk vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren ([art. 3.1 lid 2](#)), het rapen of onder zich hebben van eieren ([art. 3.1 lid 3](#)) en het opzettelijk storen van vogels ([art. 3.1 lid 4](#)). Het verbod tot opzettelijk storen geldt niet in het geval de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort ([art. 3.1 lid 5](#)).

Ten aanzien van de soorten van de Habitatrichtlijn beschermde diersoorten verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen ([art 3.5 lid 1](#)), het opzettelijk verstoren ([art 3.5 lid 2](#)), het opzettelijk vernielen of rapen van eieren ([art 3.5 lid 3](#)) en het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen ([art 3.5 lid 4](#)). Ten aanzien van de Europees beschermde plantensoorten verbiedt de wet het opzettelijk te plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen en vernielen ([art 3.5 lid 5](#)).

Ten aanzien van de andere beschermde diersoorten geldt slechts een verbod tot het opzettelijk doden of vangen ([art 3.10 lid 1 onder a](#)) en het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen ([art 3.10 lid 1 onder b](#)). Ten aanzien van de andere beschermde plantensoorten geldt een verbod tot opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen ([art 3.10 lid 1 onder c](#)).

2.4 Gedragscodes, vrijstellingen en ontheffingen

Gedragscode

De in het voorgaande beschreven verbodsbepalingen zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd volgens een door de minister van EZ vastgestelde gedragscode ([art. 3.31 lid 1](#)). Het moet dan gaan om handelingen die plaatsvinden in het kader van:

- a. een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- b. een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;
- c. een bestendig gebruik;
- d. ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Vrijstelling

Provinciale staten en de minister van EZ kunnen vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen ([art 3.3 lid 2-4](#); [3.8 lid 2-5](#), [3.10 lid 2](#)). Voor zover het gaat om de hiervoor beschreven verbodsbepalingen, kan in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een ontheffing worden verleend van de verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 en 3.10, dus ten aanzien van alle beschermde soorten. Een vrijstelling mag alleen worden verleend wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Deze zijn gelijk aan de voorwaarden waaronder een ontheffing verleend kan worden (zie hier onder).

Voor welke soorten een vrijstelling geldt, verschilt per bevoegd gezag (ministerie van EZ en de afzonderlijke provincies). De lijst met vrijgestelde soorten van het ministerie is alleen van toepassing op handelingen waarvoor de minister van EZ het gevoegd gezag is. Voor handelingen waarvoor gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn, geldt de vrijstellingslijst van de betreffende provincie. De provincie Gelderland heeft een algemene vrijstelling verleend voor onderstaande soorten;

Zoogdieren

- Aardmuis
- Bosmuis
- Bunzing
- Dwergmuis
- Dwergspitsmuis
- Egel
- Gewone bosspitsmuis
- Haas
- Hermelijn
- Huisspitsmuis
- Konijn
- Ondergrondse woelmuis
- Ree

- Rosse woelmuis
- Tweekleurige bosspitsmuis
- Veldmuis
- Vos
- Wezel
- Woelrat

Amfibieën

- Bastaardkikker
- Bruine kikker
- Gewone pad
- Kleine watersalamander
- Meerkikker

Ontheffing

Voor soorten waarvoor (in de betreffende provincie) geen vrijstelling geldt, moet wanneer niet volgens een gedragscode wordt gewerkt een ontheffing worden aangevraagd wanneer er een handeling wordt uitgevoerd waardoor een verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 of 3.10 van de Wnb wordt overtreden ([art 3.3 lid 1,3; 3.8 lid 1,3, 3.10 lid 2](#)). Of deze ontheffing kan worden verleend, hangt af of voldaan wordt aan de voorwaarden. De voorwaarden waaraan moet worden voldaan, verschillen per categorie.

De eerste eis die wordt gesteld, is dat er geen andere bevredigende oplossing mag zijn. Dat betekent -ook in combinatie met de in artikel 1.11 beschreven zorgplicht- dat wanneer een overtreding redelijkerwijs te voorkomen is, en ontheffing niet mogelijk is. De werkzaamheden moeten dan op zodanige wijze worden uitgevoerd dat er geen overtreding van de wet plaatsvindt. Te denken valt aan het kappen van bomen buiten het broedseizoen, of het afzetten van en het wegvangen van soorten in het werkgebied. Verder kan een ontheffing alleen worden verleend wanneer is aangetoond dat er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort. Daarnaast gelden er per categorie verschillende aanvullende voorwaarden.

Voor [soorten van de Vogelrichtlijn](#) kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: ([art 3.3 lid 4](#)):

1. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
2. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
3. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
4. ter bescherming van flora of fauna;
5. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
6. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Voor [soorten van de Habitatrichtlijn](#) kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: ([art 3.8 lid 5](#)):

1. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
2. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
3. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
4. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
5. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Voor de **andere beschermde soorten**, gelden de voorwaarden die gelden voor de overige Europees beschermde soorten aangevuld met: (**art 3.10 lid 2**):

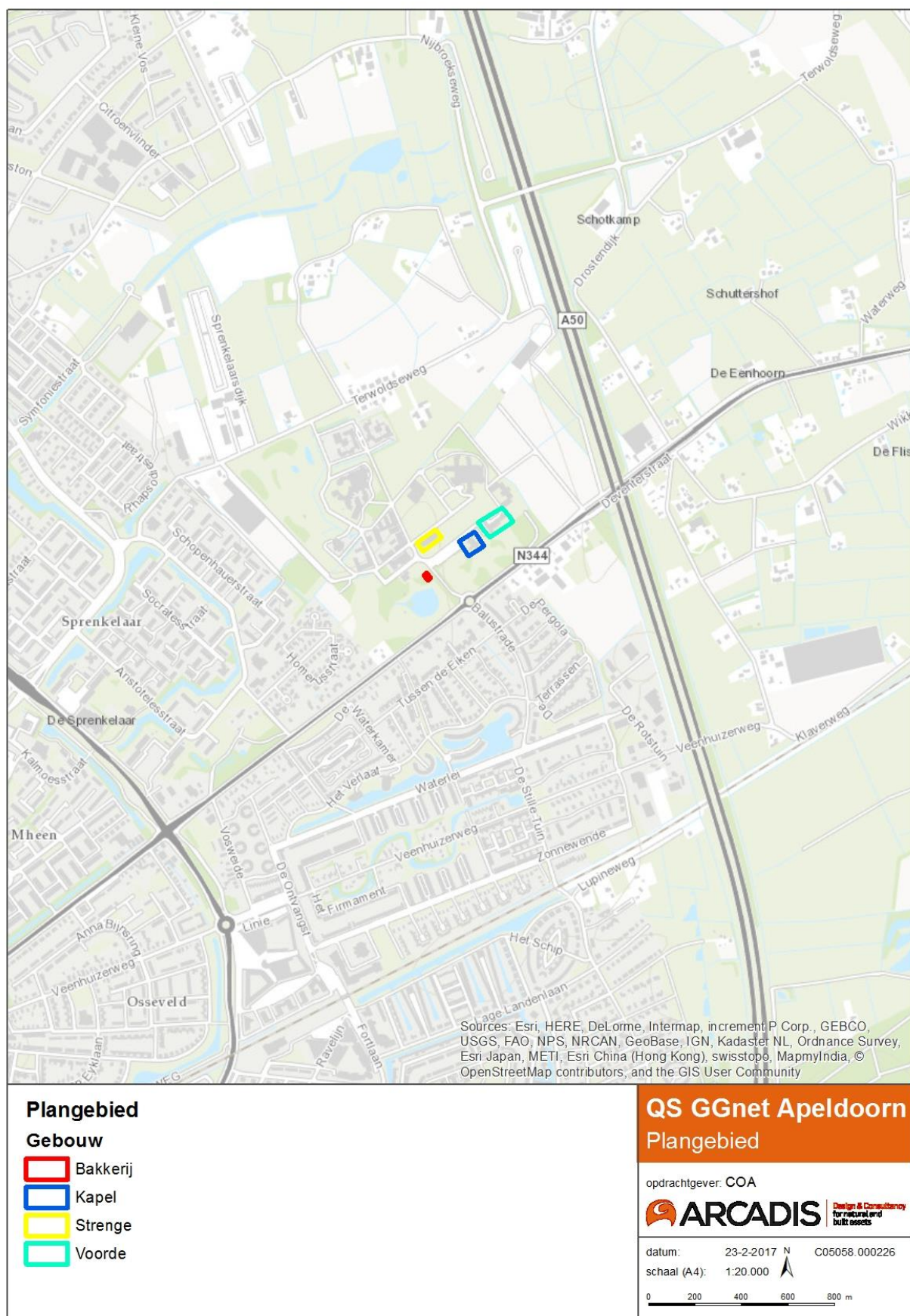
1. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
2. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen;
3. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
4. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
5. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
6. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
7. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
8. in het algemeen belang.

3 PLANGEBIED EN INGREEP

3.1 Ligging plangebied

De betreffende gebouwen zijn gelegen op het GGnet terrein welke in het oosten van Apeldoorn ligt. Ten oosten van het GGnet terrein loopt de A50 en liggen landbouwgronden die afgewisseld worden met woningen en enkele bosschages. In het noorden liggen tevens landbouwgronden met bosschages. In het zuiden en westen ligt de bebouwde kom van Apeldoorn. Verder westelijk is de Veluwe gelegen. Figuur 1 geeft de ligging van het plangebied weer.

Het GGnet terrein bestaat uit relatief oude gebouwen die in een parklandschap gelegen zijn. Op het terrein wordt bebouwing afgewisseld met grasveldjes, struiken, lanen en diverse boombeplantingen zoals coniferen en loofbomen. De bosschages en lanen vormen groene aders over het terrein. De werkzaamheden hebben betrekking op vier gebouwen van het GGnet terrein, namelijk de Bakkerij, de Strenghe, de Voorde en de Kapel. Deze gebouwen zijn weergegeven in figuur 2.

Figuur 1. Ligging plangebieden

Figuur 2. Begrenzing plangebieden

3.1.1 Beschrijving plangebied

De Bakkerij

De Bakkerij ligt aan de zuidwestkant van het terrein en wordt omringd door bosschages. De Bakkerij is het kleinste bakstenen gebouw en bestaat uit leien dakpannen die direct op het dakbeschoot liggen. Hierdoor is er geen ruimte tussen het dakbeschoot en de dakbedekking. In de muur zijn grote open stootvoegen aanwezig met een achterliggende spouwruimte. De Bakkerij is het enige gebouw dat af en toe nog in gebruik is door bewoners van het GGnet terrein en wordt voor bijeenkomsten gebruikt. De spouwmuur is geschikt voor vleermuizen. Onder de leidendakpannen is geen ruimte waar vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen zich kunnen vestigen. Figuur 3 geeft een impressie van de Bakkerij weer.

Figuur 3. Impressie Bakkerij

De Streng

De Streng ligt in het midden van het GGnet terrein. Het gebouw heeft net als de bakkerij leidendakbedekking waardoor er geen ruimte is onder deze dakbedekking. De muren bestaan uit bakstenen en in de muur zijn diverse stootvoegen. Ook zijn er grotere gaten (circa vijf bij vijf centimeter) in de muren aanwezig. Ook de dakgoot is in zeer slechte staat met een groot gat aan de westkant. Het gebouw bestaat uit twee etages en een zolderruimte. De spouwmuur is geschikt voor vleermuizen. Door de openingen in de spouwmuur kunnen deze in het gebouw komen. Onder de leien dakpannen zit geen ruimte waar huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen kunnen verblijven. Figuur 4 geeft een impressie van de Streng weer.

Figuur 4. Impressie de Strenghe

De Kapel

De Kapel is een voormalig kerkgebouw en heeft holle dakpannen als dakbedekking. Hiervan zijn diverse dakpannen beschadigd en zitten er gaten in. In de muur zijn enkele gaten rondom raampjes in de toren van de Kapel. De toren van de Kapel is niet toegankelijk. De Kapel was tot een maand geleden nog in gebruik. Zowel in de dakruimtes (ruimte onder de dakpannen) als in de spouwruimtes kunnen vleermuizen verblijven. Ook kunnen in de dakruimtes gierzwaluwen en huismussen verblijven. Figuur 5 geeft een impressie van het plangebied weer.

Figuur 5. Impressie van de Kapel

't Voorde

't Voorde is een gebouw met drie verdiepingen. Het gebouw verkeert in zeer slechte staat door kapotte dakpannen. Er zijn vele lekkages in de Voorde en op sommige plekken is het plafond losgekomen door de lekkages. Ook zijn muren beschimmeld en is er mosvorming op de muren. De lucht in 't Voorde is zeer bedompt en benauwend door de lekkages en schimmels (persoonlijke waarneming). In de muren zijn diverse open stootvoegen aanwezig die toegang geven tot de achterliggende spouwruimtes in de muur. Ook zijn er dakpannen met ventilatie gaten waarvan bij meerdere van deze dakpannen een groot gat zit op de plek waar de ventilatiegaten horen te zitten. De dakruimtes (ruimte onder de dakpannen) zijn geschikt voor vleermuizen, huismus en gierzwaluw. De spouwruimtes zijn geschikt voor vleermuizen. Figuur 6 geeft een impressie van het plangebied weer.

Figuur 6. Impressie de Voorde

3.2 Voorgenomen ingreep

3.2.1 Aanleiding

Het COA wil een nieuw Asielzoekerscentrum (Azc) inrichten in de gemeente Apeldoorn dat geschikt is voor de opvang van 600 tot 800 asielzoekers. Uit een locatieanalyse van Arcadis (2015) bleek dat de locatie van het GGnet terrein aan de Deventerstraatweg hier het meest geschikt voor was. Voor de realisatie van het Azc zijn hiervoor vier gebouwen aangeschaft. Deze gebouwen dienen verbouwd te worden om deze geschikt te maken voor bewoning. Hiervoor vinden de onderstaande werkzaamheden plaats.

3.2.2 Wijze van uitvoering

De vier gebouwen worden geschikt gemaakt voor bewoning of recreatie. Hieronder zijn voor ieder gebouw de renovatiewerkzaamheden apart toegelicht.

De Bakkerij

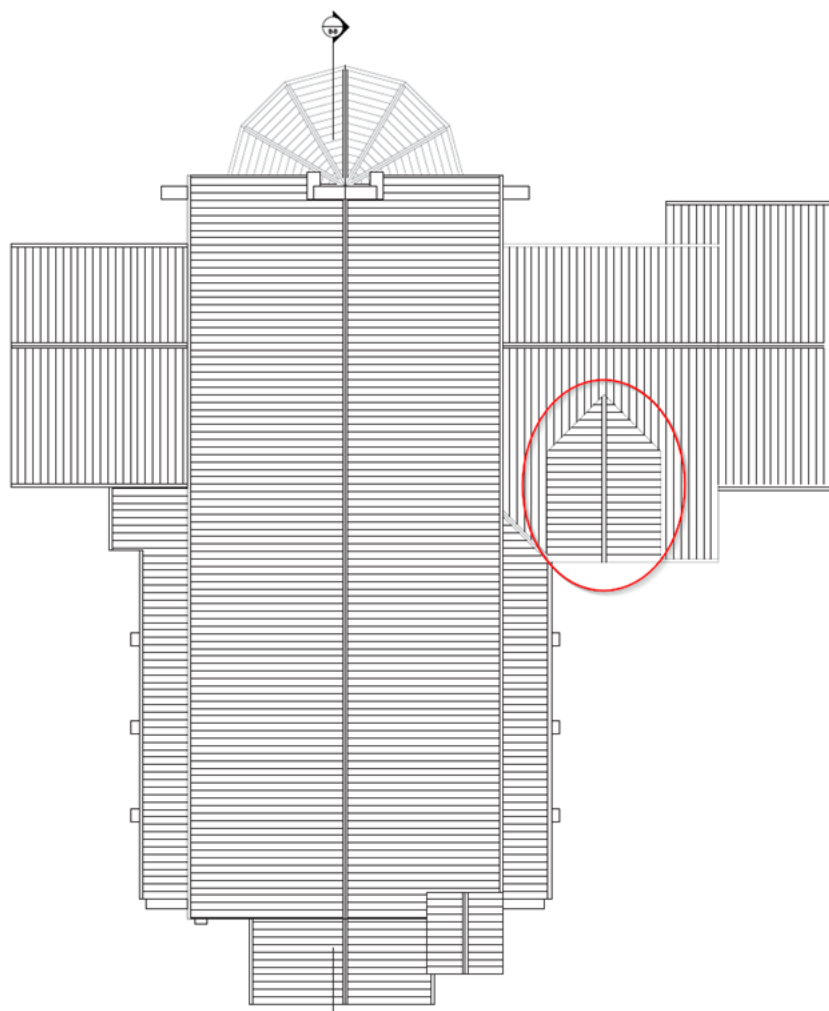
Bij de bakkerij wordt een dakkapel geplaatst aan de westzijde van het dak. Hiervoor vinden werkzaamheden plaats aan het dak en de dakbedekking. Er vinden verder geen werkzaamheden plaats aan de buitenschil van het gebouw.

De Streng

Bij de Streng vinden diverse werkzaamheden plaats. Zo worden aan de noordkant van het gebouw twee nieuwe dakkappen geplaatst die hetzelfde eruitzien als de huidige dakkappen. Tevens worden er nieuwe leidingen in het gebouw gelegd die naar boven lopen en door het dak naar buiten gaan. Werkzaamheden hebben hierdoor geen invloed op de spouwruimtes. Vooralsnog wordt de buitenmuur en spouwruimtes ontzien. Mogelijk worden er wel reparaties uitgevoerd aan mogelijk lekkages en aan de dakgoot. Werkzaamheden zullen met uitzondering van het dak vooral intern plaats vinden. De werkzaamheden hebben als doel om het gebouw weer bewoonbaar te maken om huisvesting mogelijk te maken.

De Kapel

De kapel gaat als gezelschapruimte dienen voor activiteiten. Werkzaamheden hier bestaan uit beheer werkzaamheden zoals het vervangen van kapotte dakpannen en herstellen van lekkages. Deze ingrepen zijn naar verwachting van kleine aard. Tevens worden er lichtkokers geplaatst.

Figuur 7. Locatie lichtkokers (rood omcirkeld)

't Voorde

Aan 't Voorde wordt groot onderhoud uitgevoerd aan het dak en de onderliggende ruimtes onder de dakpannen. Dakpannen worden hierbij vervangen en wordt het dak gerepareerd. Het gaat hierbij om een grootschalige renovatie van het dak. Ook worden plafonds en diverse ruimtes in het gebouw hersteld. De

werkzaamheden zullen met uitzondering van het dak vooral intern plaats vinden. De werkzaamheden hebben als doel om het gebouw weer bewoonbaar te maken zodat deze gebruikt kan worden voor opvang.

3.2.3 Reikwijdte effecten

De werkzaamheden hebben vooral betrekking op de gebouwen zelf. Groenstructuren, waterelementen of andere elementen rondom de gebouwen worden verder niet aangepast.

Mogelijk worden er naast de voorgenomen ontwikkeling in de toekomst nieuwbouwgebouwen gerealiseerd. Dit is nog onzeker en de werkzaamheden rondom deze eventuele nieuwbouw is tevens onzeker. Om deze reden is dit niet meegenomen in deze toetsing. Indien deze gebouwen gerealiseerd worden dient dit apart getoetst te worden aan de Wet natuurbescherming.

4 VOORKOMEN BESCHERMDE SOORTEN

4.1 Inleiding

Uit de quickscan soortbescherming van Arcadis (2017) kwam naar voren dat de voorgenomen werkzaamheden mogelijk leiden tot effecten op beschermde soorten vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen in het gebouw de Voorde. Het onderzoek heeft zich gericht op de aanwezigheid van bovengenoemde soorten in alle vier gebouwen van de het COA. Bij de effectbeoordeling wordt uitgegaan van de werkzaamheden zoals besproken in §3.2

4.2 Methode onderzoek

Vleermuizen

Het onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd conform het vleermuisprotocol 2017 van Netwerk Groene Bureaus. Het onderzoek is uitgevoerd tijdens geschikte weersomstandigheden en heeft zich gericht op gebouwbewonende vleermuissoorten en de te verwachten functies. Hierbij is in de kraamperiode door middel van twee avondrondes en een ochtendronde gezocht naar uitvliegende en/of invliegende vleermuizen. Tevens is gekeken naar verblijfplaats indicerend gedrag zoals zwermen. Bij het onderzoek in de balts- en paarperiode (twee veldrondes) is gekeken naar balts territoria van vleermuizen en andere verblijfplaats indicerend gedrag zoals zwerm gedrag bij winterverblijfplaatsen. De onderzoeken zijn uitgevoerd door C.E. Onnes, ecologisch adviseur bij Arcadis. Bij de onderzoeken is gebruik gemaakt van een Pettersson D230 batdetector en een batlogger M voor het maken van opnames.

Tabel 1 geeft de data van de uitgevoerde veldonderzoeken weer.

Vogels

Huismus

Het onderzoek naar huismussen is uitgevoerd conform soortenstandaard huismus (RVO, 2014) en kennisdocument huismus (BIJ12, 2017). Tijdens twee veldrondes is gezocht naar de aanwezigheid van huismussen en de aanwezigheid van roepende mannetjes en/of andere nest indicerende waarnemingen van de huismus. De bezoeken zijn uitgevoerd met een tussenperiode van minimaal 10 dagen. Tabel 1 geeft de uitgevoerde veldonderzoeken weer.

Gierzwaluw

Het onderzoek naar gierzwaluwen is uitgevoerd conform soortenstandaard gierzwaluw (RVO, 2014) en kennisdocument gierzwaluw (BIJ12, 2017). Tijdens drie veldrondes is gezocht naar de aanwezigheid van gierzwaluwen en nest indicerende waarnemingen zoals gierende gierzwaluwen, vluchten op dakgoot, nok en gebouwhoogte en waarnemingen van invliegende dieren. De bezoeken zijn uitgevoerd met een tussenperiode van minimaal 10 dagen.

Overige beschermde soorten

In de quickscan soortbescherming van Arcadis (2017) is de aanwezigheid van overige beschermde soorten en/of effecten als gevolg van de werkzaamheden hierop uitgesloten, of is vastgesteld dat effecten voorkomen konden worden door het nemen van mitigerende maatregelen (Arcadis, 2017).

Tabel 1. Veldonderzoeken

Datum	Aanvang	Weer	Onderzoeken
24 april 2017	09.30	Licht bewolkt, droog, 10 °C, windkracht 2	Huismus
10 mei 2017	09.45	Half bewolkt, droog, 9 °C, windkracht 1	Huismus
16 mei 2017	21.05	Zwaarbewolkt, droog, 23 °C, windkracht 0	Vleermuizen, Gierzwaluw
12 juni 2017	03.10	Onbewolkt, droog, 14 °C, windkracht 2	Vleermuizen
18 juni 2017	21.00	Onbewolkt, droog, 23 °C, windkracht 1	Gierzwaluw
5 juli 2017	21.30	Onbewolkt, droog, 20 °C, windkracht 0	Vleermuizen, Gierzwaluw
16 augustus 2017	00.00	Licht bewolkt, droog, 16 °C, windkracht 1	Vleermuizen
8 september 2017	00.00	Onbewolkt, droog/ op einde lichte regen, 18 °C, windkracht 4	Vleermuizen

4.3 Resultaten

Vleermuizen

Gewone dwergvleermuis

Soortbeschrijving

De gewone dwergvleermuis is de meest zichtbare en meest algemeen voorkomende vleermuissoort in Nederland. Tevens is de gewone dwergvleermuis één van de kleinste vleermuissoorten van Nederland. De gewone dwergvleermuis is een cultuurvolger die veel in de bebouwde omgeving te vinden is. Verblijfplaatsen bevinden zich in de regel in of om gebouwen en bevinden zich in spouwmuren, achter gevelbetimmering, daklijsten, en vensterluiken, onder dakpannen, spleten en nissen in muren etc. In verschillende perioden en in de loop van de seizoenen gebruikten ze een netwerk aan verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden. Als verblijfplaats kan onderscheid gemaakt worden tussen zomerverblijfplaatsen waar één of enkele solitaire dieren (mannetjes) verblijven, kraamverblijfplaatsen waar een kolonie van tientallen vrouwtjes jongen baart en zoogt. Balts- en paarverblijfplaatsen waar een mannetje met enkele vrouwtjes in het najaar verblijven, balts- en paarverblijfplaatsen zijn in de regel ook winterverblijfplaatsen en tot slot winterverblijfplaatsen waar tientallen tot soms honderden gewone dwergvleermuizen verblijven.

Resultaat vleermuizenonderzoek

Foerageergebied en vliegroutes

Tijdens de kraamperiode zijn 10 tot 30 (per veldbezoek) foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen in het onderzoeksgebied. Er zijn drie vliegroutes waargenomen. Figuur 8 geeft deze weer. In de balts- en paarperiode werden 40 tot 75 (per veldbezoek) foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Gezien het aantal foeragerende dieren is de omgeving van het plangebied van groot belang als foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis.

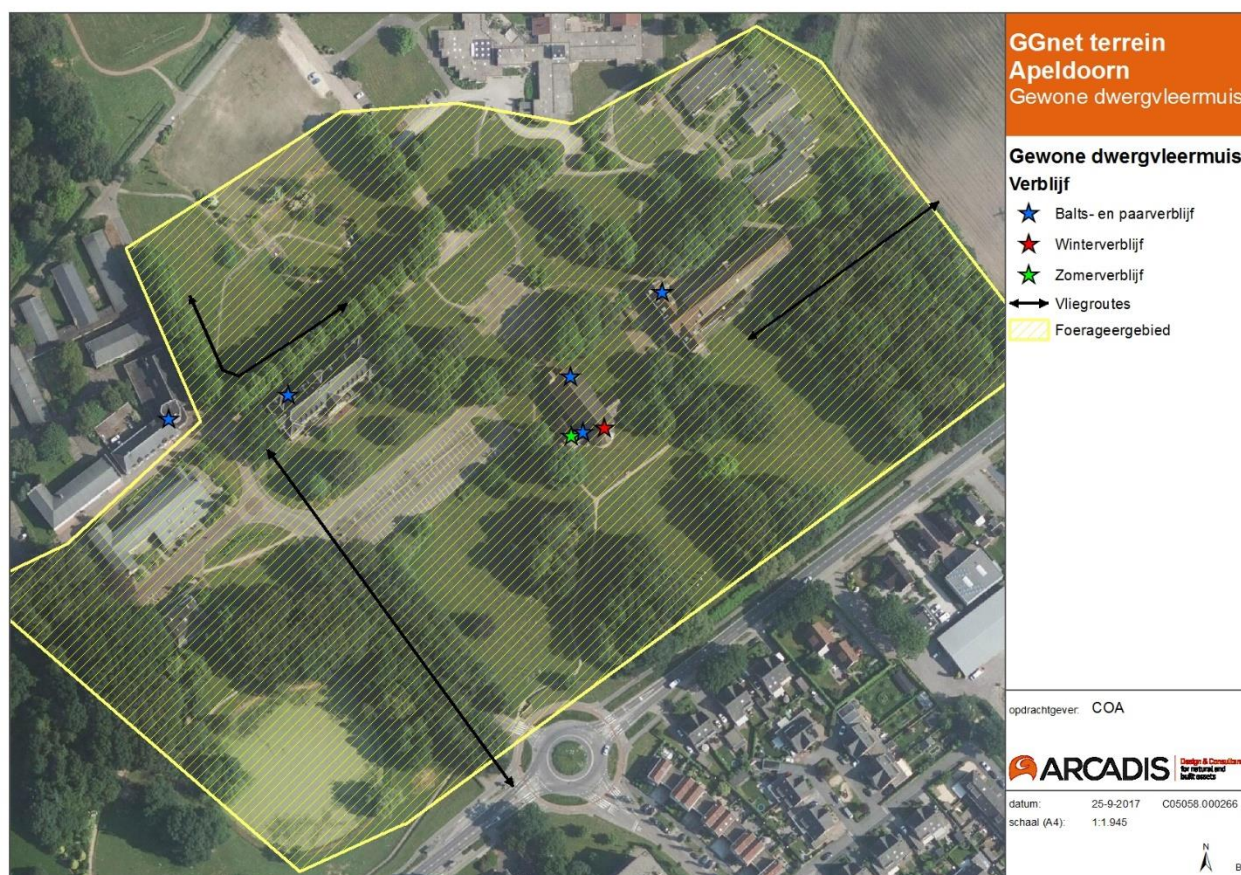
Verblijfplaatsen

Tijdens het veldbezoek op 12 juni 2017 is er in de kapel een invliegende gewone dwergvleermuis waargenomen in de westelijke zijvleugel van de Kapel. Het gaat hier om een zomerverblijfplaats van één mannetjes. Andere invliegende, uitvliegende of zwermende gewone dwergvleermuizen zijn niet waargenomen tijdens de kraamperiode. In andere gebouwen zijn geen verblijfplaatsen ontdekt in de kraamperiode.

In de balts- en paarperiode zijn tijdens het veldbezoek op 16 augustus 2017 en 8 september 2017 diverse baltsende gewone dwergvleermuizen waargenomen die binding vertoonde met gebouwen in het plangebied. Deze baltsende mannetjes zijn een indicatie voor balts- en paarverblijfplaatsen. Deze balts- en

paarverblijfplaatsen worden vaak ook gebruikt als winterverblijfplaats. Er zijn balts- en paarverblijfplaatsen ontdekt in de Strenghe, 't Voorde en de Kapel (2 keer). Zie figuur 8 voor de betreffende verblijfplaatsen

Tevens zijn tijdens het veldbezoek op 16 augustus 2017 zwermende gewone dwergvleermuizen (10 tot 20 dieren) waargenomen rondom het zuidelijke klokkentorentje op de kapel. Aan de achterkant van dit torentje zitten loodslabben die mogelijk toegang geven tot de dakruimte. Van daaruit kunnen de gewone dwergvleermuizen verder wegkruipen in de dakruimte en vermoedelijk de spouwruijnte. Zwermende gewone dwergvleermuizen in deze periode zijn een indicatie voor winterverblijfplaatsen. De kapel wordt waarschijnlijk door tientallen gewone dwergvleermuizen gebruikt als winterverblijfplaats.

Figuur 8. Gewone dwergvleermuis in het plangebied

Laatvliegers

Soortbeschrijving

De laatvlieger is één van de grootste vleermuizen in Nederland en verblijft in gebouwen. De laatvlieger heeft onder andere verblijfplaatsen in daken en in spouwmuren. Van vleermuiskasten maakt de laatvlieger nauwelijks gebruik.

Resultaten vleermuizenonderzoek

Foerageergebied en vliegroutes

Tijdens de veldbezoeken in de kraamperiode zijn 1 tot 10 laatvliegers (per veldbezoek) waargenomen. Het ging hier om foeragerende dieren. De laatvliegers kwamen via een bomerrij uit het noorden naar het plangebied. Tijdens de balts en paarperiode werden in het veldbezoek van 16 augustus 2017 10 tot 15 foeragerende laatvliegers waargenomen. Tijdens het veldbezoek van 8 september 2017 werden geen laatvliegers waargenomen.

Verblijfplaatsen

Tijdens de kraamperiode zijn er geen verblijfplaatsen van laatvliegers waargenomen. Tijdens het veldbezoek op 16 augustus 2017 werd een laatvlieger waargenomen op de kapelmuur die vermoedelijk aan het baltsen

was. Deze waarneming duidt op een vermoedelijke balts- en paarverblijfplaats van laatvlieger en een vermoedelijke winterverblijfplaats van laatvlieger. Deze verblijfplaats is weergegeven in figuur 9

Figuur 9. Laatvliegers in het plangebied

Gewone grootoorvleermuis

Soortbeschrijving

De gewone grootoorvleermuis is een middelgrote vleermuis met zeer lange vleugels en grote lange oren. De gewone grootoorvleermuis komt zowel in stedelijk gebied als buiten het stedelijk gebied voor en is zowel gebouwbewonend als boombewonend. Verblijfplaatsen zijn onder andere in dakruimtes, zolderruimtes en boomholtes. De gewone grootoorvleermuis jaagt in de directe omgeving van zijn verblijfplaats en heeft lijnvormige elementen nodig als vliegroutes. Onderbrekingen in deze routes mogen niet te groot zijn.

Resultaten vleermuisonderzoek

Verblijfplaatsen

Tijdens het veldbezoek van 12 juni 2017 is een gewone grootoorvleermuis waargenomen. Deze foerageerde nabij de kapel en vloog na kort zwermen in bij de dakruimte van de westelijke zijvleugel de Kapel. Het gaat hier om een zomerverblijfplaats van de gewone grootoorvleermuis. Tijdens andere veldbezoeken zijn geen gewone grootoorvleermuizen waargenomen.

Figuur 10. Gewone grootoorvleermuis in het plangebied

Rosse vleermuis

Soortbeschrijving

De rosse vleermuis is één van de grootste vleermuizen in ons land. Ze zijn boombewonend en verblijfplaatsen worden gevonden in boomholtes en vleermuiskasten (bij voorkeur ronde). De rosse vleermuis foerageert vaak hoog in de lucht boven bijvoorbeeld water of moeras. Direct na het uitvliegen jagen de dieren boven een open plek in het bos, langs bosrand of boven beschutte waterpartijen, weiland, hooiweides of rietlanden maar ook in parken en in stedelijk gebied.

Tijdens de veldbezoeken zijn 1 – 5 (per veldbezoek) foeragerende rosse vleermuizen waargenomen. De rosse vleermuis gebruikt het plangebied als foerageergebied. Gezien het aantal foeragerende rosse vleermuizen is er geen sprake van essentieel foerageergebied.

Tijdens het veldbezoek zijn geen verblijfplaatsen van de rosse vleermuis aangetroffen of zijn er aanwijzingen gevonden voor verblijfplaatsen van rosse vleermuis.

Overige zoogdieren

Steenmarter

De steenmarter komt vooral voor in parklandschap maar ook in volkomen bosloze gebieden. De soort is vooral te vinden in de nabijheid van dorpen, boerderijen en tegenwoordig ook in grote steden. Hij heeft voorkeur voor gebieden met kleinschalige landbouw, met oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes. Daarbij is de aanwezigheid van elementen zoals groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen van belang omdat de steenmarter daar zijn voedsel zoekt. De steenmarter heeft tientallen verblijfplaatsen in boomholtes, takkenhopen, dichte struwelen, zolders, kruipruimtes en spouwmuren of ruimtes onder dakbedekkingen. De steenmarter kan al door openingen van vijf á zes centimeter kruipen om bij een schuilplaats te komen. Van deze tientallen verblijfplaatsen zijn enkele maar vaste rust en verblijfplaatsen zoals nestplekken.

Tijdens het veldbezoek van 16 mei 2017 werd een steenmarter op 't Voorde waargenomen. De steenmarter gebruikt het dak van 't Voorde mogelijk incidenteel als verblijfplaats. De steenmarter is tijdens andere veldbezoeken niet waargenomen. Ook zijn er geen jonge steenmarters waargenomen wat zou kunnen duiden op een nest van steenmarters. Tijdens de quickscan zijn in het gebouw geen sporen van steenmarter gevonden die duiden op een belangrijke verblijfplaats/nestplaats. Er is dus ook geen sprake van een vaste rust en verblijfplaats van de steenmarter in het plangebied. De omgeving van het plangebied wordt mogelijk als foerageergebied gebruikt. Het foerageergebied van de steenmarter is tientallen hectares groot. De omgeving van het plangebied is daar een relatief klein onderdeel van, daarnaast is er voldoende alternatief foerageergebied in de directe omgeving voorhanden. De omgeving van het plangebied betreft daardoor geen essentieel foerageergebied.

Vogels

Huismus

Soortbeschrijving

De huismussen zijn sterk geassocieerd met mensen. De nestplaats is in de regel te vinden in of tegen allerlei menselijke bebouwing namelijk onder dakpannen, in neststenen, in kieren en gaten in muren. Ook zijn nesten te vinden achter regenpijpen bij al dan niet met klimop begroeide muren en in nestkasten. Huismussen zijn zeer honkvast. Ze blijven het gehele jaar in de buurt van zijn eenmaal gekozen nest. Het nest wordt ook het gehele jaar door gebruikt. In de periode april tot en met augustus worden twee á drie legfels per seizoen gelegd.

Resultaten huismusonderzoek

Ten tijde van de veldbezoeken zijn op het terrein van het GGnet in Apeldoorn geen huismussen waargenomen. Ook tijdens eerdere quickscan waren geen huismussen waargenomen op het terrein. De aanwezigheid van huismussen in de vier gebouwen (Bakkerij, Streng, Kapel en 't Voorde) kan op basis van soortgericht onderzoek uitgesloten worden.

Gierzwaluw

Soortbeschrijving

De gierzwaluw is een kleine tot middelgrote vogel die een behendige vlieger is met een torpedovormig lichaam. De gierzwaluw is vanaf mei tot oktober aanwezig in Nederland. Gierzwaluwen zijn koloniebroeders die van mensen afhankelijk zijn van het aanbod van nestgelegenheid. Ze zijn zeer plaats getrouw en gebruiken vaak jaren achtereenvolgende nestplaatsen. De gierzwaluw nestelt in donkere holtes in ventilatieschachten, spleten in muren, onder dakpannen en in kerktorens.

Resultaten gierzwaluwonderzoek

Ten tijde van het veldonderzoek zijn enkel hoog overvliegende gierzwaluwen waargenomen (5 tot 10 per veldbezoek). Deze dieren waren aan het foerageren boven het terrein van GGnet en de omgeving. Geen van deze dieren toonde enkele binding met het plangebied. Er zijn geen gierende gierzwaluwen waargenomen en geen gierzwaluwen die nestindicerende waarnemingen vertoonden. Op basis van soortgericht onderzoek kunnen nesten van gierzwaluwen in het plangebied uitgesloten worden.

Overige broedvogels

In de Streng zijn nestelende kauwtjes waargenomen (Arcadis, 2017). Deze gingen via een gat in de dakgoot aan de oostkant van de Streng het gebouw binnen met nestmateriaal. Ook in de coniferen aan de oostkant van de Streng zijn nestelende houtduiven waargenomen. Dit nest bevindt zich buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden mits de conifeer behouden blijft en er geen materieel in de buurt van de conifeer komt tijdens het broedseizoen. Indien het gat in de dakgoot gerepareerd tijdens het broedseizoen kan het nest van de kauwtjes verstoord of vernietigd worden.

Mogelijk kunnen ook andere vogels via openstaande ramen in het gebouw tot broeden komen. Ten tijde van het veldbezoek zijn er nog geen andere nesten van vogels, of vogels met nest indicerende activiteiten waargenomen. In het Voorde staan enkele ramen open. Vogels kunnen deze toegangen gebruiken om in het gebouw te komen en mogelijk starten met het bouwen van een nest.

5 EFFECTBESCHRIJVING EN TOETSING

5.1 Effectbeschrijving

Vleermuizen

In de volgende gebouwen zijn de volgende verblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld:

Gebouw	Verblijfplaats en soort
Bakkerij	-
De Strenghe	1 Balts- en paarverblijfplaats gewone dwergvleermuis
De Kapel	1 Zomerverblijfplaats gewone dwergvleermuis 1 Zomerverblijfplaats gewone grootoorvleermuis 2 Balts- en paarverblijfplaatsen gewone dwergvleermuis 1 Winterverblijfplaats gewone dwergvleermuis 1 Balts- en paarverblijfplaats laatvlieger
't Voorde	1 Balts- en paarverblijfplaats gewone dwergvleermuis

Gewone dwergvleermuis

Als gevolg van de werkzaamheden in 't Voorde wordt een balts- en paarverblijfplaats en winterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis vernietigd en/of beschadigd, verstoord en kunnen mogelijk dieren gedood worden indien deze aanwezig zijn tijdens de werkzaamheden.

In de kapel zijn tevens verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aanwezig. Het gaat hier om een zomerverblijfplaats, balts- en paarverblijfplaatsen en een winterverblijfplaats. Als gevolg van het plaatsen van de lichtkokers en werkzaamheden aan het dak kan verstoring optreden voor aanwezige vleermuizen en kunnen vleermuizen gedood worden.

In de Strenghe is tevens een balts- en paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aanwezig. Er is onder de leiendakpannen geen ruimte aanwezig. Wel is er een spouwruimte in de muur met diverse gaten waarin de vleermuizen weg kunnen kruipen. Met het plaatsen van de dakkappen worden alleen het dak aangetast. De spouwruimte blijft behouden. Mogelijk kan er bij de overgang van het dak wel tocht ontstaan in de spouw. Hierdoor treedt er verstoring op voor de balts- en paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis. Wel blijft de verblijfplaats behouden.

De omgeving van de gebouwen wordt door de gewone dwergvleermuis als foerageergebied en vliegroute gebruikt. In deze omgeving vinden geen wijzigingen plaats. Het foerageergebied en vliegroutes van de gewone dwergvleermuis blijven daarmee behouden.

Laatvlieger

De laatvlieger heeft een balts- en paarverblijfplaats en winterverblijfplaats in de kapel. Door het plaatsen van de lichtkokers en werkzaamheden aan het dak kan verstoring optreden voor de laatvlieger. Ook kunnen verblijfplaatsen beschadigd worden en kunnen aanwezige laatvliegers beschadigd of gedood worden.

De omgeving van de gebouwen wordt door de laatvlieger gebruikt als foerageergebied. In deze omgeving vinden geen wijzigingen plaats. Het foerageergebied van de laatvlieger blijft daarmee behouden.

Gewone grootoorvleermuis

De gewone grootoorvleermuis heeft een zomerverblijfplaats in de kapel. Als gevolg van de plaatsing van de lichtkokers en werkzaamheden aan het dak kan verstoring optreden voor de verblijfplaats van de gewone grootoorvleermuis. Deze verblijfplaats kan als gevolg van het plaatsen van de lichtkokers (tijdelijk) beschadigd worden. Ook kunnen aanwezige vleermuizen beschadigd of gedood worden als gevolg van de werkzaamheden.

De gewone grootoorvleermuis gebruikt de omgeving van het plangebied als foerageergebied. Dit gebied blijft behouden waardoor er geen effecten optreden op het foerageergebied als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden.

Rosse vleermuis

In de gebouwen zijn geen verblijfplaatsen van rosse vleermuis aanwezig. Deze soort is ook een boombewonende soort. De werkzaamheden hebben geen effecten op verblijfplaatsen van de rosse vleermuis. De rosse vleermuis gebruikt de omgeving van het plangebied als foerageergebied. Het gaat hier echter niet om een essentieel foerageergebied. Daarnaast blijft de omgeving van het plangebied behouden waardoor er geen sprake is van effecten op het foerageergebied van de rosse vleermuis.

Overige zoogdieren

Steenmarter

De steenmarter gebruikt incidenteel het gebouw 't Voorde als verblijfplaats. De steenmarter heeft tientallen verblijfplaatsen waardoor deze verblijfplaats geen vaste rust- en verblijfplaats betreft. Er zijn geen belangrijke functies zoals nestplekken ontdekt. Mogelijk kan er wel verstoring optreden voor de steenmarter.

Vogels

Huismus

In het plangebied zijn geen nesten van huismussen aanwezig. Ook zijn er geen foeragerende huismussen waargenomen in het plangebied. Effecten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden op de huismus kunnen op basis van het soortgericht onderzoek worden uitgesloten.

Gierzwaluw

In het plangebied zijn geen nesten van gierzwaluwen aanwezig. In het plangebied zijn enkele foeragerende gierzwaluwen waargenomen. Er is echter geen sprake van essentieel foerageergebied. Effecten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden op de gierzwaluw kunnen op basis van het soortgericht onderzoek worden uitgesloten.

Overige broedvogels

Indien vogels in de gebouwen gaan broeden kan er bij de inpandige werkzaamheden mogelijk verstoring optreden en kunnen nesten beschadigd of vernietigd worden en kunnen vogels of jongen sterven als gevolg van insluiting (Arcadis, 2017).

5.2 Toetsing

In de onderstaande tabellen is per soort op basis van de effectbeschrijving in de vorige paragraaf aangegeven welke verbodsbepalingen van de Wnb kunnen worden overtreden als gevolg van de werkzaamheden. Daarbij is nog geen rekening gehouden met eventueel mogelijke mitigerende maatregelen. Op basis van de uitkomst van deze toetsing is bepaald of en zo ja, welke mitigerende maatregelen nodig zijn. Deze zijn beschreven in de volgende paragraaf.

Tabel 2 Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.1 ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn

Soort	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Als gevolg van
Overige broedvogels	X	X		X	Werkzaamheden tijdens het broedseizoen

Verbodsbepalingen:

Lid 1: te doden of te vangen;

Lid 2: opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;

Lid 3: eieren te rapen en deze onder zich te hebben;

Lid 4: opzettelijk te verstoren; verstoring toegestaan indien niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding.

Bij het uitvoeren van werkzaamheden in het broedseizoen kan, zonder het nemen van maatregelen voorafgaand aan het broedseizoen, nesten die in gebouwen worden gebouwd (bijvoorbeeld door openstaande ramen) verstoord worden (Lid 4), nesten vernietigd worden (Lid 2), en jongen en/of volwassen vogels door insluiting of vernietiging van nest gedood worden (Lid 1). Hierdoor treedt overtreding op van artikel 3.1 lid 1, 2 en 4 van de Wet natuurbescherming.

Tabel 3. Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.5 ten aanzien van soorten van de Habitatrichtlijn

Soort	Lid 1/5	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Als gevolg van
Gewone dwergvleermuis	X	X		X	Werkzaamheden in 't Voorde, werkzaamheden in het dak van de Kapel
Gewone grootoorvleermuis	X	X		X	Werkzaamheden in het dak van de Kapel
Laatvlieger	X	X		X	Werkzaamheden in het dak van de Kapel

Verbodsbepalingen:

Lid 1: opzettelijk te doden of te vangen;

Lid 2: opzettelijk te verstoren;

Lid 3: eieren van dieren opzettelijk te vernielen of te rapen;

Lid 4: voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;

Lid 5: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Als gevolg van werkzaamheden in 't Voorde kan de balts- en paarverblijfplaats en mogelijke winterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis verstoord worden (Lid 2), vernietigd of beschadigd (lid 4), en kunnen dieren gedood worden bij aanwezigheid (lid 1). Hierdoor treedt overtreding op van artikel 3.5 lid 1, 2 en 4 van de Wet natuurbescherming.

Als gevolg van werkzaamheden in de Kapel kunnen zomerverblijfplaatsen, balts- en paarverblijfplaats en winterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, een zomerverblijfplaats van de gewone grootoorvleermuis en een balts- en paarverblijfplaats en mogelijke winterverblijfplaats van laatvlieger verstoord worden (Lid 2), vernietigd of beschadigd (lid 4), en kunnen dieren gedood worden bij aanwezigheid (lid 1). Hierdoor treedt overtreding op van artikel 3.5 lid 1, 2 en 4 van de Wet natuurbescherming.

5.3 Vrijstellingen en gedragscode

Voor bovengenoemde soorten geldt geen vrijstelling. Ook is er geen geschikte gedragscode beschikbaar waarvan gebruik gemaakt kan worden. Het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming is noodzakelijk.

5.4 Mitigerende en compenserende maatregelen en zorgplicht

In deze paragraaf zijn de mitigerende maatregelen beschreven die noodzakelijk zijn om overtreding van de verbodsbepalingen zo veel als mogelijk te voorkomen en de compenserende maatregelen die nodig zijn om een aantasting van de gunstige staat van instandhouding te voorkomen. Het toepassen van deze maatregelen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden is niet vrijblijvend. De Wnb schrijft namelijk voor dat een ontheffing alleen verleend kan worden als er geen andere bevredigende oplossing is en de staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Dat betekent dat als mitigatie in redelijkheid mogelijk is, dit ook verplicht is. Verder zijn vaak ook nadere maatregelen noodzakelijk om tegemoet te komen aan de zorgplicht. Verder kan een ontheffing alleen verleend worden wanneer er geen gevolgen zijn voor de gunstige staat van instandhouding van de soort. Om dit zeker te stellen kan het nodig zijn een compenserende maatregel uit te voeren.

Vleermuizen

- **Werken buiten de kwetsbare periodes**

De meest kwetsbare periode voor vleermuizen is in dit geval de winterperiode en kraamperiode. Bij de winterperiode verblijven de vleermuizen in winterslaap in de Kapel en 't Voorde. Bij werkzaamheden in de winterperiode is er grote kans op het doden van vleermuizen. Om deze reden wordt er gewerkt buiten de winterperiode welke loopt van november t/m maart. Van een kraamkolonie is er geen sprake in het plangebied.

- **Gebouwen voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt maken**

Door de gebouwen 3 tot 5 dagen voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt te maken (buiten de kwetsbare periode) wordt ervoor gezorgd dat ten tijde van de werkzaamheden geen vleermuizen aanwezig zijn in de gebouwen en gedood worden ten tijde van de werkzaamheden. Het ongeschikt maken van verblijfplaatsen kan op verschillende manieren gedaan worden:

- Door openingen af te dichten met behulp van uitvliegopeningen zoals exclusion flaps

- **Alternatieve verblijfplaatsen aanbieden**

Op het terrein zijn 30 vleermuiskasten (Vivara VK MP 02 vleermuiskasten) en 4 kraamkoloniekasten

geplaatst in de directe omgeving van 't Voorde en de Kapel. Hierdoor is er ten tijde van de werkzaamheden ruim voldoende uitwijkmogelijkheden. De kasten zijn geplaatst in juli 2017. Hiermee is er voldoende gewenningsperiode van 3 maanden voor zomerverblijfplaatsen (augustus, september, oktober) en 6 maanden voor start van de balts- en paarperiode (zes maanden voor augustus 2018).

- **Dakruimtes weer geschikt maken na afronding van de werkzaamheden**

Na afronding van de werkzaamheden worden de dakruimtes weer geschikt gemaakt voor vleermuizen zodat vleermuizen na afronding van de werkzaamheden gebruik kunnen maken van hun verblijfplaats. Hierbij dient bij de dakruimtes met het volgende rekening gehouden te worden

- Er dient een ruimte onder de dakpannen behouden te blijven van minimaal 3 cm
- De dakpannen dienen minimaal 3 cm over te steken op de muur zodat de dakrand als invliegopening voor vleermuizen gebruikt kan worden.
- Rondom de nieuwe lichtkokers dienen dakruimtes (minimaal 3 cm onder de dakpannen) behouden te blijven zodat vleermuizen zich vrij door het dak kunnen bewegen en de lichtkokers geen toegang tot andere ruimtes in het gebouw blokkeert voor vleermuizen
- Eventuele openingen van dakruimtes naar spouwruimtes behouden

Overige broedvogels

- **Ramen sluiten**

Om te voorkomen dat vogels in het gebouw gaan broeden dienen ramen van de gebouwen gesloten te worden alvorens het broedseizoen (15 maart). Hiermee wordt voorkomen dat vogels in het broedseizoen tot broeden komen en nesten verstoord worden tijdens de werkzaamheden.

- **Werkzaamheden rondom dakgoot 't Strengte uitvoeren buiten het broedseizoen**

Indien het gat in de dakgoot hersteld wordt, die nu gebruikt wordt als nestplek door de kauwtjes dient dit buiten het broedseizoen uitgevoerd te worden (globaal van 15 maart t/m juli). Werkzaamheden rondom deze dakgoot kunnen alleen uitgevoerd worden in het broedseizoen als is vastgesteld dat de kauwtjes niet broeden in het gat.

6 CONCLUSIES EN VERVOLG

6.1 Effectiviteit maatregelen

In paragraaf 5.4 zijn de mitigerende maatregelen beschreven. Voorafgaand aan de start van de werkzaamheden worden deze uitgewerkt in een ecologisch werkprotocol, zodat een juiste uitvoering van de maatregelen gegarandeerd is.

Als gevolg van het toepassen van de maatregelen zal een deel van de in paragraaf 5.2 beschreven mogelijke overtredingen van de verbodsbepalingen worden voorkomen. Het is echter niet mogelijk alle overtredingen te voorkomen, zodat voor een aantal soorten een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Wnb noodzakelijk is om het project te mogen uitvoeren. In de onderstaande tabellen is weergegeven welke overtredingen niet door mitigatie kunnen worden voorkomen.

Door het nemen van mitigerende maatregelen wordt voorkomen dat vogels tot broeden komen in de gebouwen en wordt voorkomen dat er overtreding plaats vindt op de Wet natuurbescherming met betrekking tot artikel 3.1 ten aanzien van vogels van de Vogelrichtlijn.

Tabel 4 Overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.5 ten aanzien van soorten van de Habitatrichtlijn

Soort	Lid 1 5	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Als gevolg van
Gewone dwergvleermuis		X		X	Werkzaamheden in de dakruimte van de Kapel, 't Voorde en de Strenge
Gewone grootoorvleermuis		X		X	Werkzaamheden aan dakruimte in de Kapel
Laatvlieger		X		X	Werkzaamheden aan dakruimte in de Kapel

Verbodsbepalingen:

Lid 1: opzettelijk te doden of te vangen;

Lid 2: opzettelijk te verstoren;

Lid 3: eieren van dieren opzettelijk te vernielen of te rapen;

Lid 4: voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;

Lid 5: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Door het nemen van mitigerende maatregelen wordt voorkomen dat vleermuizen ten tijde van de werkzaamheden aanwezig zijn in het gebouw en sterven als gevolg van de werkzaamheden. Hierdoor wordt overtreding op lid 1 van artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming voorkomen. Wel is er nog steeds sprake van overtreding van Lid 2 en 4 van artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Hiervoor is het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk.

6.2 Ontheffingsaanvraag

6.2.1 Alternatieven studie

Zoals beschreven in paragraaf 5.4 is middels een aantal mitigerende maatregelen een groot deel van de potentiële overtredingen van de verbodsbepalingen voorkomen. Voor het voorkomen van de resterende overtredingen bestaat geen andere bevredigende oplossing. Andere denkbare oplossingen staan de uitvoering van het project namelijk in de weg. In onderstaande tekst wordt nader ingegaan op de alternatieven overweging.

6.2.1.1 Locatieafweging

Voor een duurzame en zorgvuldige portefeuille opbouw van COA is in de provincie Gelderland gezocht naar een opvangvoorziening voor de langere termijn. Gemeente Apeldoorn heeft daar in overleg met de regietafel gehoor aan gegeven door een 5- tal kansrijke locaties aan te wijzen binnen de gemeentegrens. Arcadis, als onafhankelijk onderzoeksbureau, heeft deze locaties beoordeeld. Bij deze beoordeling is gekeken naar kwalitatieve en financiële haalbaarheid, duurzaamheid, locatieligging, gebouwstructuur en flexibiliteit. Hierbij zijn de volgende locaties onderzocht:

- Ontwikkelingskavel in nieuwbouwwijk Zuidbroek, Apeldoorn

- Zorginstelling GGnet, Apeldoorn (Plangebied)
- Verpleeghuis het Immendaal, Beekbergen
- Voormalig Politieacademie de Kleiberg, Apeldoorn
- Kazernetterrein Nieuw Milligen, Udel

Conclusie locatiescan Ontwikkelingskavel in nieuwbouwwijk Zuidbroek:

De locatie Zuidbroek behaalt een relatief gunstige score op de beoordelingsaspecten omgeving, locatie en gebouw en lijkt voldoende potentie te bieden voor een azc als hoofdvestiging met een capaciteit van tenminste 600 asielzoekers.

Vanwege de overprogrammering aan woningbouw in Zuidbroek lijkt een permanente herbestemming van het azc tot woningen na vertrek van het COA niet haalbaar en dient voor deze optie naar een tijdelijke bouwvorm te worden gezocht. Een azc op deze locatie zal daarom waarschijnlijk tot de flexibele schil van het COA behoren. In deze vorm scoort de locatie Zuidbroek op de beoordelingsaspecten planning en financiën gemiddeld. De gemeente heeft aangegeven dat een huursituatie voor een periode van 10 jaar tot de mogelijkheden behoort. In dat geval neemt de score op het aspect financiën toe.

Tot slot brengt de vestiging van een azc op deze locatie ook risico's met zich mee. De beheersbaarheid van een plek waar een azc en een woonwagenkamp vrijwel aan elkaar grenzen lijkt twijfelachtig en deze combinatie kan leiden tot overlast voor beide groepen en omwonenden in de wijk. Daarnaast kan de komst van een azc leiden tot afzetrisico's voor de nog te ontwikkelen woningen in Zuidbroek en dient de gemeente als grondeigenaar ook haar privaatrechtelijk belang in deze locatie af te wegen.

Conclusie locatiescan Zorginstelling GGnet

GGNet scoort erg goed op de aspecten omgeving en locatie en is in potentie een bijzonder geschikte locatie voor de huisvesting van een azc, met relatief weinig impact voor de omgeving door het bijzondere campusmodel in de stad: afgezonderd, maar niet afgelegen. Indien de gebouwenvoorraad uitgebreid wordt gerenoveerd, kan de locatie zelfs goed genoeg zijn om tot de kernvoorraad van het COA te behoren.

Een in- en uitfaseringsmodel zou bijzonder geschikt zijn om het COA geleidelijk in te laten huizen en de leegstand van de gebouwen tot een minimum te beperken. Dit scenario is echter enkel mogelijk wanneer duidelijke afspraken gemaakt kunnen worden met de eigenaar over de toekomstige ingebruikname van de gebouwen Gaarde en Linde.

Indien dit mogelijk blijkt, kan de locatie GGNet een hoofdvestiging vormen als azc met voldoende faciliteiten op het eigen terrein. Indien een dergelijk inhuisscenario niet haalbaar blijkt, is het beschikbaar gestelde terrein ongeschikt voor een volledig azc, en zal dit terrein alleen als mogelijke combinatie- of satellietlocatie kunnen worden beschouwd.

Conclusie locatiescan Zorginstelling het Immendaal

Het Immendaal scoort op de aspecten omgeving, locatie en gebouw onder de benchmark van 3 punten en is daarmee in feite ongeschikt voor de vestiging van een volledig azc.

De voormalige verpleegwoningen zijn in relatief goede staat en zijn vrij makkelijk om te bouwen tot woonruimte voor asielzoekers, maar bieden te weinig capaciteit om tenminste 600 personen te huisvesten. Ook is de ruimte op het terrein dusdanig beperkt door de zware natuurbescherming dat het waarschijnlijk onmogelijk zal zijn de aanvullend benodigde opvangcapaciteit elders op het terrein te realiseren. Daar komt bij dat de gewenste opvangcapaciteit van 600-800 personen naar alle waarschijnlijkheid te veel druk zou leggen op de omgeving: de 'spankracht' van Beekbergen is in feite bereikt.

De parkachtige omgeving geeft echter wel een rustige sfeer en het voorzieningenniveau is acceptabel. Het Immendaal zou daarom geschikt kunnen zijn indien een lagere doelstelling qua capaciteitsplaatsen mogelijk is.

Concluderend biedt het Immendaal op zowel de aspecten omgeving, locatie als gebouw te weinig capaciteit om de gestelde 600-800 personen te kunnen huisvesten en is naar ons oordeel enkel geschikt als azc als gekeken wordt naar combinaties met andere locaties in Apeldoorn. De maximaal realiseerbare opvangcapaciteit bedraagt ongeveer 450 asielzoekers. In die hoedanigheid is de locatie kwalitatief goed genoeg om tot de kernvoorraad van het COA te behoren.

Conclusie locatiescan voormalig politieacademie de Kleiberg

De Kleiberg scoort op alle vijf de beoordelingsaspecten onder de 'benchmark' van 3 punten en lijkt daarom niet geschikt als potentiële locatie voor de vestiging van een zelfstandig azc. De locatie ligt vrij afgelegen waardoor sociale controle, sociale cohesie en sociale veiligheid beperkt zijn. De komst van een azc op deze locatie zal tevens een relatief grote impact hebben op de omgeving vanwege de lage bevolkingsdichtheid in het gebied en de beperkte toegangsroutes tot voorzieningen. Ofschoon de absolute verkeerstoename beperkt is, zal deze toename in relatieve zin wel groot zijn en bovendien zeer zichtbaar, wat kan leiden tot gevoelens van overlast en/of onrust in de omgeving.

Het gebouw lijkt door zijn voormalige functie als politieacademie en bijbehorende institutionele karakter minder geschikt als woonruimte. Het programma van eisen voor een opvangcapaciteit van 600-800 personen is slechts deels inpasbaar; er is voldoende ruimte aanwezig voor kantoren, diensten, activiteiten en andere ondersteunende functies maar het aantal huisvestingsplaatsen dat in de bestaande bouw kan worden gerealiseerd bedraagt maximaal ongeveer 260. Met aanvullende nieuwbouw zou de maximale capaciteit nog altijd slechts 420 personen bedragen. Dit is ruim onvoldoende.

Uit de lage scores op omgeving, locatie en kwaliteit blijkt dat De Kleiberg niet geschikt is voor de vestiging van 600-800 asielzoekers. De capaciteit is te laag en de druk op de omgeving is groot. Alleen bij een lager aantal zou de locatie acceptabel kunnen zijn. Deze locatie dient daarom enkel in combinatie met een andere locatie te worden beschouwd.

Conclusie locatiescan Kazerneterrein Nieuw Milligen

Alhoewel de locatie Nieuw Milligen met een gemiddelde score van 3,3 boven de benchmark scoort, lijkt het gevoelsmatig minder geschikt als azc. Een belangrijke reden hiervoor is de lage score op omgevingspotentie en bereikbaarheid.

Het kazerneterrein Nieuw Milligen biedt meer dan voldoende ruimte voor de vestiging van een volledig azc. Desalniettemin is de locatie hiervoor ongeschikt. De komst van een azc met 600-800 personen zal leiden tot een onevenredige druk op de dunbevolkte omgeving en de locatie biedt door zijn afgelegen ligging zeer weinig voor asielzoekers. Een kleiner asielzoekerscentrum op deze plek heeft onvoldoende kritische massa om de grootsheid van de locatie aan te kunnen.

De beschikbare gebouwen zijn volledig ongeschikt als woonfunctie en de enige mogelijke optie is het plaatsen van een tijdelijke voorziening om de huidige hoge druk op het aantal capaciteitsplaatsen op te vangen. Helaas is de termijn waarin dit kan plaatsvinden onbekend, omdat het terrein pas beschikbaar wordt gesteld aan het COA na volledige uithuizing van Defensie.

Concluderend is deze optie ondanks de vele ruimte die wordt geboden, naar onze mening kwalitatief gezien ongeschikt voor de huisvesting van een azc.

Conclusie

De locaties Zuidbroek en GGnet bieden de meeste potentie voor de huisvesting van een volledig AZC voor 600 tot 800 personen. Het Immendaal en in mindere mate de Kleiberg zijn weliswaar in potentie geschikt als azc maar bieden onvoldoende capaciteit en kunnen daarom enkel in combinatie met een andere locatie worden beschouwd. De locatie Nieuw Milligen biedt vanwege de relatief grote druk op de omgeving en slechte bereikbaarheid onvoldoende potentie als azc. De locatie Zuidbroek zal geen mogelijkheden geven voor een permanentere azc terwijl de locatie van GGnet dit wel doet. De onderzoeksresultaten van Arcadis (mei 2015) duiden dat de zogenaamde GGnet – locatie aan de Deventerstraat het beste geschikt is voor een asielzoekerscentrum (azc) voor de langere termijn. Voor een gedetailleerdere beschrijving van het onderzoek wordt u verwezen naar het onderzoeksrapport Locatie-analyse voor de vestiging van een asielzoekerscentrum in de gemeente Apeldoorn (Arcadis, 2015)

6.2.1.2 Werkwijze

De gekozen werkwijze is in dit geval de beste optie voor alle gebouwen. Restauratie is noodzakelijk om de gebouwen geschikt te maken voor bewoning. Door lekkages, onvoldoende licht inval zijn gebouwen momenteel ongeschikt voor bewoning. Een alternatieve werkwijze is de sloop en vervolgens nieuwbouw. Dit zal echter leiden tot permanent verlies van de verblijfplaatsen. Wanneer de huidige werkwijze wordt aangehouden zullen de verblijfplaatsen naderhand weer beschikbaar worden gemaakt. Resultierend in een enkel tijdelijke ongeschiktheid van de verblijfplaatsen.

In de kapel worden teven lichtkokers gerealiseerd om meer lichtinval te realiseren. Een alternatief is het verwijderen van de bestaande glas in loodramen. Dit leidt echter tot afbreuk van de monumentale status van het gebouw. Daarnaast is bij het vervangen van de ramen niet gegarandeerd dat de achterliggende ruimtes onverstoord blijven. Hierdoor zou ook verstoring kunnen optreden. Voor vleermuizen welke mogelijk in spouwruimtes aanwezig zijn. Het aanbrengen van lichtkokers is een relatief kleine ingreep waarmee de monumentale status behouden blijft. In dit geval is dit de beste optie.

6.2.1.3 Planning

Met de huidige planning zullen de werkzaamheden worden uitgevoerd buiten de kwetsbare periode van vleermuizen, namelijk de winterperiode (die van november t/m maart loopt). Wanneer deze planning wordt aangepast door bijvoorbeeld in de winterperiode uit te voeren zal dit leiden tot het doden van overwinterende vleermuizen en extra (en onnodige) overtreding van verbodsbepalingen. De gekozen planning is daarom de beste optie. Ook de kraamperiode is een kwetsbare periode. Er zijn echter geen kraamkolonies van vleermuizen ontdekt in het plangebied (half mei – half juli). Hierdoor is deze kwetsbare periode niet van toepassing in het plangebied.

6.2.2 Wettelijke belangen

Soorten van de Habitatrichtlijn

De ontheffing voor de laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en de gewone dwergvleermuis wordt aangevraagd *‘in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten’*. In onderstaande tekst wordt het belang en de nut en noodzaak van dit project verder toegelicht.

Het COA is een zelfstandig bestuursorgaan en valt onder de politieke verantwoordelijkheid van de staatsecretaris van Veiligheid en Justitie. Daarmee voert COA een politieke opdracht uit. De taken van COA zijn vastgelegd in de Wet Centraal Orgaan opvang Asielzoekers. De wet COA voorziet in opvang van asielzoekers in daarvoor bestemde opvangvoorzieningen. Daarmee dient het COA een openbaar belang en vervult daarmee een wettelijke taak. Voor de opvangvoorzieningen is een spreidingsbeleid afgestemd met de verschillende provincies in het land. Naast spreiding over het land heeft COA de opvangvoorzieningen gerangschikt naar kortdurend en langdurend.

Regionale doelstelling

Doelstelling van de gemeente Apeldoorn en COA is om een nieuw langdurige opvangvoorziening (azc) mogelijk te maken op het GGnet-terrein aan de Deventerstraat. Vanuit maatschappelijk economische uitvoerbaarheid streeft het COA ernaar om met de investeringen die nu worden gedaan om de locatie geschikt te maken voor het AZC ook in een gebruik na het COA te voorzien. Om de (ver)bouw van het azc en een hergebruik daarna mogelijk te maken is het opstellen van een nieuw bestemmingsplan noodzakelijk waarin de bestemming aangepast wordt naar gemengde doeleinden met specifieke bestemming maatschappelijke doeleinden en wonen, waarmee de huidige bestemming wonen in het groen geborgen blijft.

Voor de duurzaamheidsladder moeten partijen de voorgestane stedelijke ontwikkeling motiveren om een verantwoorde afweging te maken van de ruimtevraag binnen stedelijke context. De beantwoording van onderstaande 2 vragen geven antwoord op de motivering en zullen het zogenaamde **nut en noodzaak** van een azc op de Deventerstraat aantonen.

- 1) *Is er een regionale behoefte?*
- 2) *Kan een deel van de regionale behoefte worden opgevangen in bestaand stedelijk gebied waarbij gebruik kan worden gemaakt van leegstaande gebouwen?*

Is er een regionale behoefte?

COA hanteert een landelijk spreidingsbeleid. Net als voor vergunninghouders geldt de ambitie om ook de opvang te spreiden over Nederland. De Deventerstraat samen met Zutphen maakt dat de provincie Gelderland twee langdurige opvanglocaties telt. Andere opvanglocaties hebben een meer tijdelijk karakter waarvan de contractduur op korte termijn afloopt

Binnen het strategisch beleid van COA zijn onderstaande kernwaarden voor een goede kwantitatieve en kwalitatieve vastgoedportefeuille vastgelegd. Deze zijn in het kort:

- Iedere bewoner een veilige en leefbare plek;
- Het bieden van zinvolle dagbesteding voor de bewoner, dit stelt eisen aan de gebouwen en de nabijheid van voorzieningen;
- Spreiding van opvangvoorzieningen over het land;
- De opvangvoorzieningen dienen sober en doelmatig te zijn, waarbij de kwaliteit en kosten met elkaar in evenwicht zijn
- Locaties moeten voldoende flexibel zijn (o.a. mogelijkheid bieden voor krimp en groei)

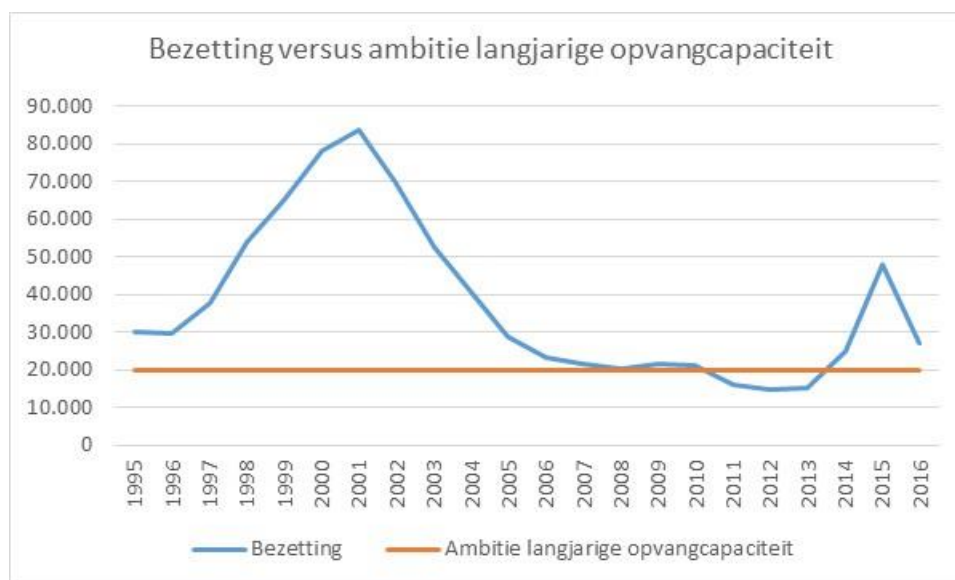
Vastgoedvoorraad COA

De instroom van asielzoekers kent een grote dynamiek. De afgelopen jaren is deze dynamiek zelfs toegenomen en zeer actueel gebleken. Voor wat betreft de langdurige strategische voorraad gaat COA uit van ca. 22.000 capaciteitsplaatsen die voldoen aan de gestelde kwalitatieve eisen. De huidige omvang van langjarige kwalitatieve locaties sluit niet aan bij deze ambitie. In de provincie Gelderland is er gekozen om de nieuw te ontwikkelen locatie in Apeldoorn toe te voegen. Dat wil zeggen een structurele opvangvoorziening (azc) die voor langere tijd wordt gebruikt. Hiermee sluit de omvang van langjarige capaciteit beter aan bij de ambitie. De tijdelijke locaties (met beperkte looptijd) zullen al naar gelang de instroom en uitstroom worden opgeschaald en/of worden afgeschaald.

Om bovengenoemde schommeling zo goed mogelijk te regisseren is een adequate buffer (in de nabijheid van een kernlocatie) van belang. Getracht wordt daar waar mogelijk buffers aan te leggen op of in de buurt van de langjarige locaties om eventuele verhoogde instroom het hoofd te kunnen bieden. In onderhavige locatie (GGnet- locatie Deventerstraat) is een dergelijke buffer mogelijk op naastgelegen perceel.

Dynamiek van de behoefte

De omvang van de opvangbehoefte heeft een grote dynamiek. In de periode 2015-2016 is in een zeer korte tijd een groot aantal tijdelijke locaties geopend waarvan een deel in 2017 gesloten zijn of binnenkort worden gesloten. Ter illustratie: in 2017 lopen op meer dan 20 locaties de contracten af. Strategisch vastgoedbeleid richt zich echter niet alleen op de korte termijn, maar juist ook op de lange termijn. In de volgende grafiek is de bezetting over de afgelopen 30 jaar in beeld gebracht (bron coa.nl).

In de grafiek is tevens de ambitie tot langjarige opvangcapaciteit weergegeven. Uit deze grafiek blijkt dat in de afgelopen 5 jaar, 1 keer sprake is van een lagere bezetting dan de lange termijn ambitie. Voor de afgelopen 10 jaar is dit 3 keer en voor de afgelopen 30 jaar ook 3 keer. In hoeverre de ambitie ook feitelijk wordt gerealiseerd, is onderdeel van het operationeel vastgoedbeleid van COA.

Om goed voorbereid te staan voor de toekomst is het van belang om op de GGnet-locatie een nieuw azc te maken met een capaciteit van 600 voor langere termijn die voldoet aan de gestelde kwaliteitseisen. Deze locatie is als zodanig ook opgenomen in de langdurige vastgoedportefeuille van COA.

De grafiek laat ook goed zien dat er sinds 2015 sprake is van een daling van de bezetting op opvanglocaties. De leegstand betreft vooral opvangvoorzieningen met een tijdelijk karakter die niet permanent ingezet kunnen worden (b.v. vanwege beperkt voldoen aan kwalitatieve eisen of door aflopende contracten). In sommige gevallen is permanente inzet ook niet mogelijk vanwege de bestuurlijke afspraken die voor een beperkte periode gemaakt zijn. Veel recent geopende opvanglocaties hebben een korte looptijd.

Gebruik van bestaande gebouwen om kwaliteit van de leefomgeving te verbeteren

De realisatie van het beoogd plan levert een positieve bijdrage aan de het gebruik van leegstaande gebouwen in Apeldoorn en specifiek op het GGnet-terrein aan de Deventerstraat. Sinds enige tijd staan de betreffende 5 gebouwen op het terrein leeg. Dit doet afbreuk aan de sociale samenhang/ beleving op het terrein. Door herontwikkeling en hergebruik van deze leegstaande gebouwen wordt bouwkundig verval tegengegaan. Er komt meer levendigheid op het terrein wat bijdraagt aan de sociale beleving en veiligheid op het terrein van zowel GGnet-bewoners als omwonenden.

Hiervoor genoemde argumentatie maakt duidelijk dat de beoogde planontwikkeling een bijdrage levert aan de duurzame stedenbouwkundige ontwikkeling van de stad (duurzaamheidsladder).

Conclusie

Door het realiseren van opvanglocaties kan het COA voldoen aan haar wettelijke en politieke taak die is vastgelegd in de Wet Centraal Orgaan opvang Asielzoekers. Om te voldoen aan de regionale spreiding en om de steeds fluctuerende stroom van asielzoekers aan te kunnen is het noodzakelijk om in de gemeente Apeldoorn een nieuwe langdurige opvang locatie te realiseren. Daarnaast zorgt renovatie van leegstaande gebouwen voor een minder grote druk op de omliggende leefomgeving en daarmee het milieu omdat ingrepen minder grootschalig zijn. Ook zorgt het in gebruik nemen van leegstaande gebouwen voor een beter sociale beleving van het terrein en veiligheid op het terrein voor zowel GGnet-bewoners als omwonende. Door een langdurige opvanglocatie te realiseren op het GGnet-locatie aan de Deventerstraat voldoet het COA aan haar wettelijke en politieke taak en voldoet het COA aan afspraken die gemaakt zijn met bestuursorganen zoals provincies en gemeentes over landelijke spreiding. Hiermee dient de voorgenomen ontwikkeling het openbaar belang.

6.2.3 Gunstige staat van instandhouding

Gewone dwergvleermuis

De landelijke staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis is gunstig (Vogel *et al.*, 2013). De gewone dwergvleermuis komt algemeen voor en is wijdverbreide soort die in heel Nederland wordt waargenomen. De soort komt vooral in de bebouwde omgeving voor, zowel in het stedelijk gebied als op het platteland. Er zijn geen uitspraken te doen over aantalsontwikkelingen: er zijn geen aanwijzingen voor een af- dan wel toename in aantallen. Mogelijk neemt het aanbod van geschikte verblijfplaatsen landelijk wel af vanwege toenemende na isolatie van gebouwen en het dichten van kieren en gaten in gebouwen (BIJ12, 2017^a).

De lokale staat van instandhouding is naar verwachting gunstig. Hoewel er geen gebied dekkende inventarisatie in de gehele stad Apeldoorn plaats gevonden heeft, wordt verwacht dat de lokale populatie van een stad in Apeldoorn bestaat uit enkele duizenden dieren. Als gevolg van de werkzaamheden worden enkele balts- en paarverblijfplaatsen en een zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis verstoord. Het betreft hier verblijfplaatsen van enkele dieren. Dit heeft geen invloed op de lokale staat van instandhouding. Zeker niet na het nemen van mitigerende maatregelen.

De winterverblijfplaats in de kapel is van grotere verblijfplaats. Door het nemen van mitigerende maatregelen wordt ervoor gezorgd dat de verblijfplaats niet tijdens de kwetsbare periode verstoord wordt en wordt na afronding van de werkzaamheden de kapel weer geschikt gemaakt als winterverblijfplaats. Hierdoor wordt geen afbreuk gedaan aan het streven om de populatie in gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Laatvlieger

De laatvlieger is wijdverbreide soort die in heel Nederland wordt waargenomen. Wel komt de laatvlieger in lagere aantallen voor dan de gewone dwergvleermuis. De laatvlieger staat ook als kwetsbaar op de rode lijst. Eén van de oorzaken is veranderend landschap en intensivering landbouwsystemen. Omdat laatvliegers op moeilijk toegankelijke plekken overwinteren is weinig bekend over de trend van laatvliegers.

Er is geen informatie bekend van de lokale staat van instandhouding. Verwacht wordt dat deze uit enkel honderden dieren bestaat. Bij werkzaamheden van de kapel wordt een balts- en paarverblijfplaats en winterverblijfplaats van de laatvlieger verstoord. Door het nemen van mitigerende maatregelen wordt ervoor gezorgd dat de verblijfplaats niet tijdens de kwetsbare periode verstoord wordt en wordt na afronding van de werkzaamheden de kapel weer geschikt gemaakt als winterverblijfplaats. Hierdoor wordt geen afbreuk gedaan aan het streven om de populatie in gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Gewone grootoorvleermuis

De landelijke staat van instandhouding van de gewone grootoorvleermuis is gunstig (Vogel *et al.*, 2013). Na een afname in winterverblijfplaatsen in de tweede helft van de vorige eeuw is de trend nu stabiel (BIJ12, 2017^b). Voor de gewone grootoorvleermuis geldt dat het hier gaat om een zomerverblijfplaats van een enkel exemplaar. Door het nemen van mitigerende maatregelen wordt ervoor gezorgd dat de verblijfplaats niet tijdens de kwetsbare periode verstoord wordt en wordt na afronding van de werkzaamheden de kapel weer geschikt gemaakt als winterverblijfplaats. Hierdoor wordt geen afbreuk gedaan aan het streven om de populatie in gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

6.2.4 Aan te vragen ontheffing

De volgende tabel vat samen voor welke soorten, voor welke overtreding en op basis van welk belang ontheffing wordt aangevraagd.

Tabel 5 Overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.5 ten aanzien van soorten van de Habitatrichtlijn

Soort	Lid 1 5	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Wettelijk belang
Gewone dwergvleermuis		x		x	Dwingende redenen van groot openbaar belang
Laatvlieger		x		x	Dwingende redenen van groot openbaar belang
Gewone grootoorvleermuis		x		x	Dwingende redenen van groot openbaar belang

Verbodsbepalingen:

Lid 1: opzettelijk te doden of te vangen;

Lid 2: opzettelijk te verstoren;

Lid 3: eieren van dieren opzettelijk te vernielen of te rapen;

Lid 4: voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;

Lid 5: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Ondanks het nemen van mitigerende maatregelen wordt het opzettelijk verstoren en (tijdelijk) beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen niet voorkomen. Hierdoor is het aanvragen van een ontheffing op de artikel 3.5 lid 2 en lid 4 van de Wet natuurbescherming noodzakelijk. De ontheffing wordt aangevraagd *'in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten'*. Een toelichting van dit belang is te vinden in §6.2.2

7 BRONNEN

Arcadis (2015). Locatie Analyse voor de vestiging van een asielzoekerscentrum in de Gemeente Apeldoorn. Arcadis Nederland B.V., Rotterdam.

Arcadis (2017). Quicksan GGnet terrein Apeldoorn. Toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming. Arcadis Nederland B.V., Assen.

BIJ12 (2017^a). *Kennisdocument Gewone dwergvleermuis Pipistrellus pipistrellus*. BIJ12, Utrecht.

BIJ12 (2017^b). *Kennisdocument Gewone grootoorvleermuis Plecotus auritus*. BIJ12, Utrecht.

BIJ12 (2017^c). *Kennisdocument Rosse vleermuis Nyctalus noctula*. BIJ12, Utrecht.

Vogel R.L., I. Bouwma, B. Koese, J. Kranenbarg, M. La Haye, B. Odé, H. Sierdsema, L. Sparrius, P. Verburg, R. Zollinger (2013). Het belang van Nederland buiten de Ecologische Hoofdstructuur voor soorten van de Vogelrichtlijn en van Bijlage V van de Habitatrichtlijn. Sovon – Rapport 2013/15. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

BIJLAGE A RELEVANTE ARTIKELEN WET NATUURBESCHERMING

HOOFDSTUK 1

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

HOOFDSTUK 3

Artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.3

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 of artikel 3.2, zesde lid, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.
2. Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 of artikel 3.2, zesde lid, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.
3. Onze Minister kan ontheffing of vrijstelling verlenen van:
 - a. de verboden, bedoeld in artikel 3.2, eerste lid, ten aanzien van vogels, dood of levend, of gemakkelijk herkenbare delen daarvan, of ten aanzien van uit deze vogels verkregen producten van daarbij aangewezen soorten, of
 - b. b. regels, gesteld krachtens artikel 3.2, vierde lid.
4. Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:
 - a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
 - b. zij is nodig:
 - 1°. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - 2°. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - 3°. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - 4°. ter bescherming van flora of fauna;
 - 5°. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of

- 6°. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;
- c. de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.8

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in de artikelen 3.5 en 3.6, tweede lid, ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.
2. Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in de artikelen 3.5 en 3.6, tweede lid, ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.
3. Onze Minister kan ontheffing of vrijstelling verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, of van regels gesteld krachtens artikel 3.7, ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.
4. Bij de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 3.7, eerste lid, kan worden bepaald dat gedeputeerde staten ontheffing kunnen verlenen, of dat provinciale staten bij verordening vrijstelling kunnen verlenen, van bij de maatregel aangewezen regels.
5. Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:
 - a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
 - b. zij is nodig:
 - 1°. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - 2°. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - 3°. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - 4°. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
 - 5°. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;
 - c. er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:

- a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
- d. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - e. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterrainen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - f. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - g. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - h. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - i. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - j. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - k. in het algemeen belang.

Artikel 3.31

1. De verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.2, zesde lid, 3.5, 3.6 tweede lid, of 3.10, en de krachtens artikel 3.11, eerste lid, geldende verplichting tot melding, zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van:
- a. een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - b. een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;
 - c. een bestendig gebruik, of
 - d. ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

BIJLAGE B BESCHERMDE SOORTEN ART. 3.5

	Habitatrichtlijn, Bijlage IV	Conventie van Bern, Annex I, II	Conventie van Bonn, Annex I
Zoogdieren (overig)			
Bever	x		
Hamster	x	x	
Hazelmuis	x		
Lynx	x		
Noordse woelmuis	x		
Otter	x	x	
Wilde kat	x		
Zoogdieren (vleermuizen)			
Baardvleermuis	x	x	
Bechstein's vleermuis	x	x	
Bosvleermuis	x	x	
Brandt's vleermuis	x	x	
Dwergvleermuis	x		
Franjestaart	x	x	
Grijze grootoorvleermuis	x	x	
Grootoorvleermuis	x	x	
Grote hoefijzerneus	x	x	
Grote rosse vleermuis	x	x	
Ingekorven vleermuis	x	x	
Kleine dwergvleermuis	x		
Kleine hoefijzerneus	x	x	
Laatvlieger	x	x	
Meervleermuis	x	x	
Mopsvleermuis	x	x	
Noordse vleermuis	x	x	
Rosse vleermuis	x	x	
Ruige dwergvleermuis	x	x	
Tweekleurige vleermuis	x	x	
Vale vleermuis	x	x	
Watervleermuis	x	x	
Zoogdieren (marien)			
Bruinvis	x	x	

	Habitatrichtlijn, Bijlage IV	Conventie van Bern, Annex I, II	Conventie van Bonn, Annex I
Bultrug		x	x
Dwergpotvis		x	
Gestreepte dolfin		x	
Gewone dolfin	x	x	
Gewone spitsdolfijn		x	
Gewone vinvis		x	x
Griend		x	
Grijze dolfin		x	
Kleine zwaardwalvis		x	
Narwal		x	
Noordse vinvis			x
Orka		x	
Potvis			x
Tuimelaar	x	x	
Walrus		x	
Witflankdolfijn	x	x	
Witsnuitdolfijn	x	x	
Amfibieën			
Boomkikker	x	x	
Geelbuikvuurpad	x	x	
Heikikker	x	x	
Kamsalamander	x	x	
Knoflookpad	x	x	
Poelkikker	x		
Rugstreeppad	x	x	
Vroedmeesterpad	x	x	
Vuursalamander	x		
Reptielen			
Gladde slang	x	x	
Muurhagedis	x	x	
Zandhagedis	x	x	
Reptielen (schildpadden)			
Dikkopschildpad	x	x	x

	Habitatrichtlijn, Bijlage IV	Conventie van Bern, Annex I, II	Conventie van Bonn, Annex I
Kemp's zeeschildpad	x	x	x
Lederschildpad	x	x	x
Soepschildpad	x	x	x
Vissen			
Houting	x		
Steur	x	x	
Vlinders			
Apollovlinder		x	
Boszandoog		x	
Donker pimpernelblauwtje	x	x	
Grote vuurvinder	x	x	
Moerasparelmoervlinder		x	
Pimpernelblauwtje	x		
Teunisbloempijlstaart		x	
Tijmblauwtje	x	x	
Zilverstreephooibeestje	x	x	
Libellen en waterjuffers			
Bronslibel	x	x	
Gaffellibel		x	
Gevlekte witsnuitlibel	x	x	
Groene glazenmaker	x	x	
Mercurwaterjuffer		x	
Noordse winterjuffer	x	x	
Oostelijke witsnuitlibel	x	x	

	Habitatrichtlijn, Bijlage IV	Conventie van Bern, Annex I, II	Conventie van Bonn, Annex I
Rivierrombout	x	x	
Sierlijke witsnuitlibel	x	x	
Kevers			
Brede geelrandwaterroofkever	x	x	
Gestreepte waterroofkever	x	x	
Heldenbok	x		
Juchtleerkever	x	x	
Vermiljoenkever	x	x	
Insecten (overig)			
Oeveraas		x	
Mollusken			
Bataafse stroommossel	x		
Platte schijfhoren	x		
Planten			
Drijvende waterweegbree	x	x	
Geel schorpioenmos		x	
Groenknolorchis	x	x	
Kleine vlotvaren		x	
Kruipend moerasscherm	x	x	
Liggende raket		x	
Tonghaarmuts		x	
Zomerschroeforchis	x	x	

BIJLAGE C BESCHERMDE SOORTEN ART 3.10

Art. 3.10 Wnb	Vinpootsalamander Vuursalamander	Gevlekte glanslibel Gewone bronlibel Hoogveenglanslibel Kempense heidelibel Speerwaterjuffer
Zoogdieren (overig)	Reptielen	Kevers
Aardmuis	Adder	Vliegend hert
Boommarter	Hazelworm	
Bosmuis	Levendbarende hagedis	Planten
Bunzing	Ringslang	Akkerboterbloem
Damhert		Akkerdoornzaad
Das	Vissen	Akkerogentroost
Dwergmuis	Beekdonderpad	Beklierde ogentroost
Dwergspitsmuis	Beekprik	Berggamander
Edelhert	Elrits	Bergnachtorchis
Eekhoorn	Europese rivierkreeft	Blaasvaren
Egel	Gestippelde alver	Blauw guichelheil
Eikelmuis	Grote modderkruiper	Bokkenorchis
Gewone bosspitsmuis	Kwabaal	Bosboterbloem
Grote bosmuis		Bosdravik
Haas	Vlinders	Brave hendrik
Hermelijn	Aardbeivlinder	Brede wolfsmelk
Huisspitsmuis	Bosparemoervlinder	Breed wollegras
Konijn	Bruin dikkopje	Bruinrode wespenorchis
Molmuis	Bruine eikenpage	Dennenorchis
Ondergrondse woelmuis	Donker pimperlblauwtje ¹⁾	Dreps
Ree	Duinparemoervlinder	Echte gamander
Rosse woelmuis	Gentiaanblauwtje	Franjegentiaan
Steenmarter	Grote paremoervlinder	Geelgroene wespenorchis
Tweekleurige bosspitsmuis	Grote vos	Geplooid vrouwenmantel
Veldmuis	Grote vuurvlinder ¹⁾	Getande veldsla
Veldspitsmuis	Grote weerschijnvlinder	Gevlekt zonneroosje
Vos	Iepenpage	Glad biggenkruid
Waterspitsmuis	Kleine heivlinder	Gladde zegge
Wezel	Kleine ijsvogelvlinder	Groene nachtorchis
Wild zwijn	Kommavlinder	Groensteel
Woelrat	Pimperlblauwtje ¹⁾	Groot spiegclklokje
Zoogdieren (marien)	Sleedoorpage	Grote bosaardbei
Gewone zeehond	Spiegeldikkopje	Grote leeuwenkluw
Grijze zeehond	Veenbesblauwtje	Honingorchis
	Veenbesparemoervlinder	Kalkboterbloem
Amfibieën	Veenhooibeestje	Kalketrip
Alpenwatersalamander	Veldparemoervlinder	Karhuizeranjer
Bruine kikker	Zilveren maan	Karwijselie
Gewone pad		Kleine ereprijs
Kleine watersalamander	Libellen en waterjuffers	
Meerkikker	Beekrombout	
Middelste groene kikker	Bosbeekjuffer	
	Donkere waterjuffer	

Kleine schorseneer
Kleine wolfsmelk
Kluwenklokje
Knollathyrus
Knolspirea
Korensla
Kranskarwij
Kruiptijm
Lange zonnedaauw
Liggende ereprijs
Moerasgamander
Muurbloem
Naakte lathyrus
Naaldenkervel
Pijlscheefkalk
Roggelelie

Rood peperboompje
Rozenkransje
Ruw parelzaad
Scherpkruid
Schubvaren
Schubzegge
Smalle raai
Spits havikskruid
Steenbraam
Stijve wolfsmelk
Stofzaad
Tengere distel
Tengere veldmuur
Trosgamander
Veenbloembies
Vliegenorchis

Vroege ereprijs
Wilde averuit
Wilde ridderspoor
Wilde weit
Wolfskers
Zandwolfsmelk
Zinkviooltje
Zweedse kornoelje

¹⁾Deze soorten staan ten onrechte op de bijlage bij de wet. Ze staan namelijk ook genoemd op Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en/of ook op bijlage II van de Conventie van Bern. Daarom zijn dit soorten zoals bedoeld in Wnb art. 3.5

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 63
9400 AB Assen
Nederland
+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com

Projectnummer: C05058.00266.0300

Onze referentie: 079582636 0.2